ВІДГУК
офіційного опонента доктора юридичних, професора Юніна Олександра Сергійовича на дисертаційне дослідження Сулацького Владислава Сергійовича на тему «Адміністративно-правовий механізм превентивної діяльності Національної поліції України», подане до захисту у спеціалізовану вчену раду Національної академії внутрішніх справ на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Актуальність теми дослідження. Автором слушно зауважується, що враховуючи євроінтеграційні намагання України, майбутні перспективи та вже наявні досягнення на ниві утвердження прав і свобод людини і громадянина крізь призму демократичних цінностей і зокрема, верховенства права даний науковий напрям, потребує додаткового аналізу та обґрунтування загалом, а зокрема в частині аналізу та вироблення механізмів використання міжнародного нормативного та організаційного досвіду забезпечення превенції.

Крім цього, автор зазначає, що адміністративно-правовий механізм превентивної діяльності загалом та окремі його структурні компоненти, розглядались як на рівні дисертаційних досліджень так і менш комплексному (в статтях і тезах наукових доповідей), що безсумнівно складає стійку та змістовну основу для здійснення новітніх наукових розвідок, крізь призму європейських цінностей та досвіду організації роботи в превентивному напрямі, органів правопорядку.

Крім цього, суттєву увагу приділяється аналізу наукової літератури та дослідницьких джерел, оскільки саме в них концентруються основні теоретико-прикладні напрацювання дослідників, найбільш вагомий внесок, серед широкого кола яких, на думку автора, здійснили такі, як: Абрамов В., Алексеєв С., Алфьоров С., Андреєва В., Атаманчук Г., Бандурка О., Бахин В.П., Бахін В., Безпалова О., Бернадін В., Бесчастний В., Бобровник С., Бондаренко І., Борисенко М., Бортняк В., Бугайчук К., Витченко А., Галунько В., Глушков В., Гойман В.,Голубов С., Грицай І., Дембіцька С., Демків Р., Діденко М., Дрозд О., Дудар С., Єрмошенко М., Жбанчик А., Железняк Н., Жидецька В., Закалюк А., Захарова В., Іващенко О., Ієрусалімова І., Калайда А., Калаянов Д., Карпінець Ю., Карпов Н., Кікінчук В., Кісіль З., Кобрусєва Є., Коваленко Н., Ковалів М., Коваль

Р., Козачок Н., Колодяжний М., Кононець В., Котелевець А., Кравченко І., Крегул Ю., Криволапчук В., Крутов В., Кукоба В., Куліш А., Курдова В., Лазарев Б., Лазур Я., Лемеш Д., Лук'янець Д., Марцеляк О., Матвійчук А., Миронюк С., Моргунов О., Мосьондз С., Нашинець-Наумова А., Негодченко О., Нерсесянц В., Онищук І., Оніщенко Н., Осауленко О., Петровський О., Пєтков С., Посохова Я., Предместніков О., Прилипко С., Протасов В., Рабінович П., Рабінович П., Разводовський В., Ровинський Ю., Романов М., Ромашов Р., Рустамова М., Сахнюк В., Сердюк А., Середа В., Середницька І., Скакун О., Скороход І., Слабунова Ю., Сонцева К., Стеблянко А., Стеценко С., Стринжа В., Тарахонич Т., Ткаля О., Цвірюк Д., Цимбалюк В., Червонюк В., Чорна А., Чумак В., Шкарупа К., Шматова Ю., Шутак І., Юнін О., Якимчук М. та інші.

Таким чином, широке коло наукових напрацювань пов'язаних із окресленою автором проблематико та динамічність зміни соціального клімату, а також наукових тенденцій і векторів у державній політиці дозволяє здійснювати подальші наукові пошуки та враховуючи вже напрацьоване передбачати й планувати (окреслювати) шляхи вдосконалення функціонування зазначеного інституту та врегулювання існуючих прогалин.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача. У дисертаційному дослідженні автором акцентовано увагу на низці актуальних проблемних питань функціонування адміністративно-правового механізму превентивної діяльності. Надано змістовний структурний аналіз поняття та структури адміністративно-правового механізму превентивної діяльності Національної поліції України, що в свою чергу обґрунтовує позицію про те, що превентивною діяльністю є будь-які дії добровільного або примусового характеру або комплекс таких дій, передбачених законодавством України, вчинені уповноваженими особами поліції перед початком вчинення правопорушення та спрямовані на його попередження. Додатково обґрунтовано сутність та значення такої діяльності та вказано, що саме цей вид правоохоронної діяльності в довгостроковій перспективі є найбільш дієвим і безпечним. Інші елементи дисертаційного дослідження. Загальний аналіз структури та змістовного

наповнення всіх підрозділів дисертаційного дослідження свідчить про те, що автор володіє високим рівнем використання наукових джерел у провадженні наукової діяльності, вдало та влучно застосовує всі необхідні інструменти та засоби, для досягнення поставленої цілі та виконання відповідних дослідницьких завдань.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях. Автор акцентує увагу на тому, що результати дисертаційного дослідження були вдало опубліковані в низці національних і міжнародних наукових майданчиків, а саме: п'яти наукових статтях у виданнях категорії «Б» та п'яти тезах доповідей у всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях.

Крім цього, щодо характеристики наукової новизни, належить зосередитись на окремих елементах відповідної рубрики дисертаційного дослідження. Так, автор указує, що ним серед іншого, вперше «встановлено значення та конкретні форми міжнародного досвіду превентивної діяльності Національної поліції України, що полягає в необхідності докорінної зміни системи взаємодії з громадськістю та необхідністю інтеграції широкого комплексу соціальних і громадських програм у превентивній діяльності», удосконалено «підходи до розуміння системи й окремих елементів адміністративно-правового механізму превентивної діяльності Національної поліції України, шляхом уточнення ролі й місця методів, способів, засобів, а також форм і напрямів його реалізації» та дістали подальшого розвитку положення про «роль і місце завдань та функцій адміністративно-правового механізму діяльності Національної поліції України, як основних елементів правового статусу органів, що їх здійснюють, а також ключові характеристики в системі відповідного адміністративно-правового механізму загалом».

На нашу думку, ці та інші окреслені у вступі дисертаційного дослідження елементи наукової новизни визначають важливість актуалізації наукових знань у відповідному напрямі, а також носять високий науковий внесок у опрацювання

проблемних питань відповідного інституту права, й можуть бути в подальшому застосовані іншими дослідниками під час провадження наукової діяльності з відповідного аспекту.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Належить зауважити на суттєвому впливі постановки завдань дисертаційного дослідження на його результат загалом. Перш за все, у вступі, автор визначає своїми завданнями таке: проаналізувати поняття та структуру адміністративно-правового механізму превентивної діяльності Національної поліції України; охарактеризувати суб'єкти превентивної діяльності та місце серед них Національної поліції України; здійснити дослідження завдань та функцій адміністративно-правового механізму діяльності Національної поліції України; окреслити правові засади здійснення превентивної діяльності Національної поліції України та місце серед них адміністративного законодавства; сформулювати та уточнити напрямки реалізації адміністративно-правового механізму превентивної діяльності Національної поліції України; з'ясувати сутність та види форм адміністративно-правового механізму превентивної діяльності Національної поліції України; дослідити поняття та систему методів адміністративно-правового механізму превентивної діяльності Національної поліції України; вивчити та узагальнити зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання превентивної діяльності поліції та можливості його використання в Україні; визначити напрямки вдосконалення адміністративно-правового регулювання превентивної діяльності Національної поліції України.

Ці структурні компоненти, що фрагментували мету дисертаційного дослідження на планомірні ділянки наукових розробок для її поступового досягнення поєднують в собі основні підвалини та ключові елементи функціонування зазначеного інституту права. Їх структурний і змістовний аналіз, перш за все вможливив обґрунтування суттєвих наукових висновків.

Крім цього, слід звернути увагу на вірному виборі методологічного інструментарію, що був застосований у дисертації. Автор зазначає, що ним було

використано низку як загальних методів наукового розроблення проблемних питань так і спеціальні (специфічні) юридичні методи пізнання правової матерії, що уможливило отримання практично та теоретично застосовних результатів дисертаційного дослідження. Наприклад, використання філософських і загальнонаукових методів (такого як діалектичний – в спосіб аналізу праць дослідників із різних галузей гуманітарної науки в контексті здійснення превентивної діяльності Національної поліції України (підрозділ 1.1., 1.2., 1.3., 2.2., 2.3., 3.2.), а також історико-правовий метод – в спосіб дослідження історичних закономірностей дії відповідного інституту та нормативного підґрунтя, що його регламентував, (підрозділ 1.1., 1.2., 1.3., 3.1., 3.2.) дозволило поглибити зміст дослідження інституту превентивної діяльності підрозділами поліції та надати йому типових і характерних для цього явища рис, що зробили можливим подальше опрацювання виявлених проблемних питань. Водночас, логічний метод було використано автором у контексті планомірного та системного дослідження всіх структурних елементів адміністративно-правового механізму превентивної діяльності Національної поліції України, а логіко-семантичний метод, уможливив поглиблення понятійно-категоріального апарату дослідження в усіх його аспектах (використано у всіх підрозділах). Крім цього, автором було ґрунтовно використано один із спеціально-юридичних методів (порівняльно-правовий), для з'ясування змісту й сутності функціонування інституту превентивної діяльності в органах поліції зарубіжних країн, а також встановлення ймовірних шляхів використання такого досвіду у вітчизняній практиці Національної поліції України (підрозділ 3.1.).

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження. Результати дисертаційного дослідження було оформлено автором у висновках і науковій новизні, що свідчить про правильне формування об'єктно-предметної складової вступу, а також положень плану відповідної праці. Окремої уваги потребує питання впровадження результатів даного дослідження у практичну діяльності, що відображується в різноманітних сферах науки права та її правозастосуванні. Автор указує, що винесенні в розділ висновків напрацювання щодо

удосконалення законодавства України, можуть бути реалізовані в межах: Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на 2021-2023 роки (розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 червня 2021 року № 756-р), Цілях сталого розвитку України на період до 2030 року (Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019), Стратегії розвитку Національної академії правових наук України на 2021-2025 роки, що затверджена постановою загальних зборів НАПрН України від 26.03.2021 р. № 12-21 та інших.

За інституційним застосуванням вагомим буде використання результатів і рекомендацій дисертаційного дослідження в: законотворчому процесі – під час удосконалення законодавства, що регламентує здійснення превентивної діяльності Національною поліцією України (акт впровадження Інституту законодавства Верховної Ради України від 12 січня 2022 року № 22/703-1-15); правозастосовній практиці – для підвищення ефективності діяльності підрозділів превентивної діяльності Національної поліції України (акт ДПД Національної поліції України від 18 січня 2022 року); освітньому процесі – у системі професійної освіти працівників поліції до кола компетенції яких віднесено здійснення превентивної діяльності, під час викладання таких навчальних дисциплін, як: «Актуальні проблеми адміністративного права і процесу», «Взаємодія підрозділів Національної поліції з громадськістю», «Організаційно-правові основи діяльності Національної поліції», «Управління підрозділами Національної поліції», тощо (акт Національної академії внутрішніх справ від 27.01.2022); науковій діяльності – для подальшого дослідження проблем дії адміністративно-правового механізму превентивної діяльності Національної поліції України (акт Національної академії внутрішніх справ від 28.01.2022).

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому. Дисертаційне дослідження В.С. Сулацького на тему «Адміністративно-правовий механізм превентивної діяльності Національної поліції України» має чітку структуру, визначену вимогами, що викладені в положеннях МОН та, зокрема, у Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про

присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року, № 44.

Дисертаційна робота В.С. Сулацького складається з анотації, змісту, вступу, трьох розділів, що об'єднують дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел (253 найменування). Повний обсяг дисертації становить 245 сторінок, з них обсяг загального тексту – 208 сторінок.

У **вступі** обґрунтовано вибір теми дослідження та її актуальність. Визначено мету, об'єкт, предмет дисертаційного дослідження та поставлено наукові завдання. Зазначено зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Охарактеризовано методи та методологію наукового дослідження з зазначенням підрозділів, в яких автор їх використовував.

Перший розділ «Загальна характеристика адміністративно-правового механізму превентивної діяльності Національної поліції України» містить чотири підрозділи: 1.1. Поняття та структура адміністративно-правового механізму превентивної діяльності Національної поліції України; 1.2. Суб'єкти превентивної діяльності та місце серед них Національної поліції України; 1.3. Завдання та функції адміністративно-правового механізму превентивної діяльності Національної поліції України; 1.4. Правові засади здійснення превентивної діяльності Національної поліції України та місце серед них адміністративного законодавства.

Другий розділ «Елементи адміністративно-правового механізму превентивної діяльності Національної поліції України» містить три підрозділи: 2.1. Напрямки реалізації адміністративно-правового механізму превентивної діяльності Національної поліції України; 2.2. Сутність та види форм адміністративно-правового механізму превентивної діяльності Національної поліції України; 2.3. Поняття та система методів адміністративно-правового механізму превентивної діяльності Національної поліції України.

Третій розділ «Шляхи вдосконалення адміністративно-правового механізму превентивної діяльності Національної поліції України» містить два підрозділи: 3.1. Зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання

превентивної діяльності поліції та можливості його використання в Україні; 3.2. Напрямки вдосконалення адміністративно-правового регулювання превентивної діяльності Національної поліції України.

Наведене дає змогу позитивно оцінити структурну наповненість та якісно укладений зміст дисертаційного дослідження, черговість аналізу всіх наявних фактів і необхідних як теоретичних так і практичних підвалин у формуванні наукової проблематики та пошуку ймовірних шляхів вирішення окреслених проблемних питань. Відкриває нові перспективи щодо подальших наукових пошуків і забезпечує можливість більш глибокого опрацювання окремих проблемних питань.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача. Позитивно оцінюючи отриманні В.С. Сулацьким результати, необхідно звернути увагу на деякі питання, зокрема:

1. У вступі до дисертаційного дослідження, автором указується низка аргументів, що пов'язані з актуальністю та своєчасністю здійснення даного дослідження. Враховуючи такий високий рівень необхідності вдосконалення законодавства України, на мою думку, значно посилило б теоретико-прикладні положення дисертації, розроблення проєктів законів України та нормативно-правових актів, спрямованих на вдосконалення роботи відповідного інституту.

2. У підрозділі 2.3. «Поняття та система методів адміністративно-правового механізму превентивної діяльності Національної поліції України» дисертації, автор вказує, що «методи слугують інструментом втілення в життя основних теоретичних положень адміністративно-правового механізму превентивної діяльності Національної поліції України котрі використовуються суб'єктами такої діяльності в спосіб заподіяння впливу на об'єкти та перемінні обставини з метою недопущення вчинення правопорушень в локальному розумінні та порушень прав і свобод людини і громадянина (з огляду на принципи правової державності) загалом. На мою думку, крім самої дефініції та її місця в структурі адміністративно-правового механізму, потребує також уточнення її зміст та сутність.

Наведені зауваження, в свою чергу, стосуються окремих дискусійних питань та не піддають сумніву основні наукові результати, отримані автором, а лише підтверджують складність і актуальність досліджуваної проблематики.

Відсутність порушень академічної доброчесності. Під час аналізу рецензованої дисертації та опублікованих праць В.С. Сулацького фактів порушення академічної доброчесності (плагіату чи фальсифікації) не виявлено.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам. Дисертація на тему «Адміністративно-правовий механізм превентивної діяльності Національної поліції України» є завершеною, самостійно виконаною кваліфікованою науковою працею, що має вагоме теоретичне і прикладне значення, яка відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року, № 44, Вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, а її автор Сулацький Владислав Сергійович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент:

Перший проректор
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України **Олександр ЮНІН**